

Naturhänsyn i skogsbruket

En höstdisig söndag samlades vi i skogen vid Södra Dye strax söder om Kristinehamns tätort. Vi hade samlats för att ta del av vad Carl Ax, från Sveaskog hade att berätta om hur han gör en naturvärdesbedömning inför en planerad avverkning.

Sveaskog avsätter 20 % av sin produktiva skogsmark för naturvård. Det är mer än de flesta andra skogsägare avsätter som brukar hålla sig omkring en generell hänsyn på 9 %. En nivå på 20 % främjar bättre ett bevarande av skogens mångfald av växt- och djurarter vid ett skogsbruk med avverkningar.

Carl Ax berättade att han åker ut till ett skogsområde inför en eventuell slutavverkning. På plats gör han en naturvärdesbedömning av olika avdelningar i området. En avdelnings naturvärden bedöms med hjälp av 16 faktorer, kallade naturvärdesrubriker och som utgör grunden i Sveaskogs naturvärdesbedömning. Ett särskilt dokument har utarbetats av Sveaskog med instruktioner för hur en naturvärdesbedömning ska göras.

De olika naturvärdesrubrikerna är: Naturvärdesträd, Naturvärdesträdskvalité, Trädslag, Död ved, Lågakvalité, Kontinuitet, Ålder, Topografi, Mark, Vattenmiljöer, Naturliga processer, Biotoper, Kulturmiljöer, Friluftsliv, Rennäring och Arter.

Enligt Sveaskogs instruktion för naturvärdesbedömning anges varje naturvärdesrubrik ett betyg (i en skala från 1-5) enligt nedan. Varje naturvärdesrubrik kan i sig själv ha sådana naturvärden att skogen i sin helhet har höga naturvärden och poängen bör därför inte summeras.

Klassindelningen för naturvärdesbetygen är:

1 Mycket höga naturvärden 2 Höga naturvärden 3 Visst naturvärde 4 Goda förutsättningar finns för att återskapa naturvärden 5 Inga speciella naturvärden

Inledningsvis kontrolleras ett skogsområdes slutavverkningsålder genom att boniteten (skogsmarkens bördighet) mäts. Om skogen uppnått slutavverkningsålder görs därefter en naturvärdesbedömning. I de skogsområden Carl tog oss med till fanns varierande grad av naturvärden. Något område hade beslutats gå till avverkning, men påfallande många områden runt om i Södra Dye hade höga naturvärden och kommer att lämnas orörda. Carl tog oss med till en hållmarksskog och berättade där om identifikation av naturvärdesträd.

För att avgöra om ett träd ska klassas som naturvärdesträd i Sveaskog utgår man från fyra typer av kriterier: Trädslag, Ålder, Grovlek och Särskilda karaktärer. I området där vi nu stod omgavs vi av flertalet tallar med hög ålder. Stammarna var klädda med sk. krokodilbark och var inte särskilt grova men åldern var drygt 180 år. Ett åldersprov togs på en tall och det kunde konstateras att trädet började växa år 1824, samma år som Esaias Tegnér utsågs till biskop i Växjö! Området fick naturvärdesbetyg 1 under rubriken naturvärdesträd. Om ett område får flera ettor i betyg räcker det för att det ska avsättas som naturvårdsområde och undgå avverkning.

Under de timmar vi tillbringade i skogen berättade Carl vidare om hur bedömningen görs inom de övriga naturvärdesrubrikerna. Men han lärde också ut mycket annat intressant om skogsbruk och naturvård och det fördes berikande diskussioner med deltagarna under hela utflykten. Dagen var mycket givande och det var roligt att så många kom och tog del av all den information kunskap som förmedlades.

Carl Ax visar på kartan vilka områden vi ska se

Områdeskarta med planerad avverkning utmärkt

Naturvärdesbedömning beskrivs

Tallen visade sig vara 191 år

Skogsplantage

En och annan svamp hittades